

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ปริญภมล ถาวรนนท์, วัชรภรณ์ ทศจันทร์ และ เอมอร เบญจวงศ์กุลชัย. 2543. การเปรียบเทียบปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันและน้ำลายภายหลังการเคลือบฟันโดยทันตแพทย์ด้วยฟลูออไรด์เฉพาะที่ 4 ชนิด. วิทยาสารทันตแพทยศาสตร์ 50: 351-359.

มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี, งานแพทยศาสตร์ศึกษา. 2535.

พัฒนาการของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: งานแพทยศาสตร์ศึกษา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

วัชรภรณ์ ทศจันทร์ และ ปริญภมล ถาวรนนท์. 2544. ความชุกของโรคฟันผุในเด็กอายุ 2-12 ปี ที่มารับการรักษาที่คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2542. วารสารทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 24: 19 – 29

สาธารณสุข, กระทรวง. 2541. การใช้ฟลูออไรด์ในระดับชุมชน. กรุงเทพมหานคร: กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย.

สาธารณสุข, กระทรวง. 2545. รายงานผลการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 พ.ศ.2543-2544 ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย.

อัมพวา สุนิตย์สกุล, เจนจิตต์ ดวงแสงทอง และ เอมอร เบญจวงศ์กุลชัย. 2540. การวิเคราะห์ปริมาณฟลูออไรด์ในเครื่องดื่มและผักที่มีขายตามท้องตลาด. หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต วิชาโครงการวิจัยทางทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Aasenden, R., Moreno, E.C., and Brudevold, F. 1973. Fluoride levels in the surface enamel of different types of human teeth. Arch Oral Biol 18: 1403-1410.

Andersson, R., Arvidsson, E., Crossner, C-G., Holm, A-K., Mansson, B., and Grahnen, H. 1974. The flow rate, pH and buffer effect of mixed saliva in children. J Int Assoc Dent Child 5: 5-12.

Arends, J., and Schuthof, J. 1975. Fluoride content in human enamel after fluoride application and washing: An in vitro study. Caries Res 9 : 363-372.

- Beltran, E.D., and Burt, B.A. 1988. The pre- and post- eruptive of fluoride in the caries decline. J Public Health Dent 48: 233-240.
- Bird, M.J., French, E.L., Woodside, M.R., Morrison, M.I., and Hodge, H.C. 1940. Chemical analyses of deciduous enamel and dentine. J Dent Res 19: 413-423.
- Brown, T., Donly, K.J., and Tom, M. 1994. Enamel fluoride uptake from topical fluoride formulations. J Dent Res 73: 239. Abstract No.1101.
- Brudevold, F. 1958. Action of topically applied fluoride. ASDC J Dent Child: 186-190.
- Brudevold, F., Gardner, D.E., and Smith, F.A. 1956. The distribution of fluoride in human enamel. J Dent Res 35: 420-429.
- Brudevold, F., Savory, A., Gardner, D.E., Spinelli, M., and Speirs, R. 1963. A study of acidulated fluoride solutions-I in vitro effects on enamel. Arch Oral Biol 8: 167-177.
- Bruun, C., Moe, D., and Madsen, H.E.L. 1983. Study on the dissolution behavior of calcium fluoride. Scand J Dent Res 91: 247-250.
- Bruun, C., Munksgaard, E.C., and Stoltze, K. 1975. A field biopsy method for fluoride determinations in human surface enamel. Community Dent Oral Epidemiol 3: 217-222.
- Bruun, C., and Stoltze, K. 1976. In vivo uptake of fluoride by surface enamel of cleaned and plaque-covered teeth. Scand J Dent Res 84: 268-275.
- Caslavska, V., Gron, P., Kent, R.L., Joshipura, K., and DePaula, P.F. 1991. CaF₂ in enamel biopsies 6 weeks and 18 months after fluoride treatment. Caries Res 25: 21-26.
- Caslavska, V., Moreno, E.C., and Brudevold, F. 1975. Determination of the calcium fluoride formed from in vitro exposure of human enamel to fluoride solutions. Arch Oral Biol 20 : 333-339.
- Cevc, G.,Cevc, P., Schara, M., and Skaleric, U. 1980. The caries resistance of human teeth is determined by the spatial arrangement of hydroxyapatite microcrystals in the enamel. Nature 286: 425-426.
- Chander, S., Chiao, C.C., and Fuerstenau, D.W. 1982. Transformation of calcium fluoride for caries prevention. J Dent Res 61: 403-407.

- Christoffersen, J., Christoffersen, M.R., Kibalczyk, W., and Perdok, W.G. 1988. Kinetics of dissolution and growth of calcium fluoride and effect of phosphate. Acta Odontol Scand 46: 325-336.
- Council on Dental Materials, Instruments, and Equipments, Council on Dental Therapeutics. 1988. Status report: Effect of acidulated phosphate fluoride on porcelain and composite restoration. J Am Dent Assoc 116: 115.
- Crossner, C-G. 1984. Salivary flow rate in children and adolescents. Swed Dent J 8: 271-276.
- Dean, H.T., Mckay, F.S., and Elvove, E. 1938. Mottled enamel survey of Bauxite, Ark. Ten years after a change in the public water supply. Public Health Rep 53: 1736.
- DePaola, P.F., Brudevold, F., Aasenden, R., Moreno, E.C., Englander, H., Bakhos, Y., Bookstein, F., and Warram, J. 1975. A pilot study of the relationship between caries experience and surface enamel fluoride in man. Arch Oral Biol 20: 859-864.
- Dijkman, A.G., Tak, J., and Arends, J. 1982. Fluoride deposited by topical applications in enamel: KOH-soluble and acquired fluoride. Caries Res 16: 147-155.
- Doyle, T.E., and LeCompte, E.J. 1982. Amounts of fluoride dispensed by operators using various tray techniques. J Dent Res 61: 321. Abstract No.1284.
- Duckworth, R.M. 1993. The science behind caries prevention. Int Dent J 43: 529-539.
- Duxbury, A. J., Leach, F. N., and Duxbury, J. T. 1982. Acute fluoride toxicity. Br Dent J 153: 64-66.
- Easmann, R.P., Stefflik, D.E., Pashley, D.H., McKinney, R.V., and Whitford, G.M. 1984. Surface changes in rat gastric mucosa induced by sodium fluoride: A scanning electron microscopic study. J Oral Pathol 13: 255-264.
- Ekstrand, J., and Koch, G. 1980. Systemic fluoride absorption following fluoride gel application. J Dent Res 59: 1067.
- Ekstrand, J., Koch, G., Lindgren, L.E., and Petersson, L.G. 1981. Pharmacokinetics of fluoride gels in children and adults. Caries Res 15: 213-220.
- Englander, H.R., and Mellberg, J.R. 1976. Failure to demonstrate an association between enamel fluoride concentration and dental caries in the deciduous dentition. J Dent Res 55: 707.

- Featherstone, J.D.B. 1999. Prevention and reversal of dental caries : Role of low level fluoride. Community Dent Oral Epidemiol 27: 31-40.
- Fejerskov, O., Thylstrup, A., and Larsen, M.J. 1981. Rational use of fluorides in caries prevention. A concept based on possible cariostatic mechanisms. Acta Odontol Scand 39: 241-249.
- Fomon, S.J., and Ekstrand, J. 1996. Fluoride intake. In O. Fejerskov, J. Ekstrand, and B. A. Burt (eds.), Fluoride in Dentistry. pp. 40-52. Copenhagen: Munksgaard.
- Frankl, S.N., Shiere, F.R., and Fogels, H.R. 1962. Should the parent remain with the child in the dental operatory?. ASDC J Dent Child 29: 150-163.
- Garcia-Godoy, F., Hicks, M.J., Flaitz, C.M., and Berg, J.H. 1995. Acidulated phosphate fluoride treatment and formation of caries-like lesions in enamel: Effect of application time. J Clin Pediatr Dent 19: 105-110.
- Gerould, C.H. 1945. Electron microscope study of the mechanism of fluorine deposition in teeth. J Dent Res 24: 223-233.
- Gibbs, C.D., Atherton, S.E., Huntington, E., Lynch, R.J.M., and Duckworth, R.M. 1995. Effect of low levels of fluoride on calcium uptake by demineralized human enamel. Arch Oral Biol 40: 879-881.
- Grobler, S.R., and Louw, A.J. 1986. Enamel-fluoride levels in deciduous and permanent teeth of children in high, medium and low fluoride areas. Arch Oral Biol 31: 423-426.
- Groeneveld, A., van Eck, A.A.M.J., and Banker D.O. 1990. Fluoride in caries prevention: Is the effect pre- or post- eruptive?. J Dent Res 66 (Spec Iss): 751-755.
- Grøn, P. 1977. Chemistry of topical fluorides. Caries Res 11: 172-204.
- Guimaraes, A.R.D., Modesto, A., and Vieira, A.R. 2000. Formation of alkali-soluble fluoride on the surface of human dental enamel after treatment with fluoridated gels: Influence of the pH variation and of the treatment time. J Clin Pediatr Dent 24: 303-307.
- Hamilton, I.R. 1990. Biochemical effects of fluoride on oral bacteria. J Dent Res 69 (Spec Iss): 660-667.

- Hamilton, I.R., and Bowden, G.H.W. 1996. Fluoride effects on oral bacteria. In O. Fejerskov, J. Ekstrand, and B.A. Burt (eds.), Fluoride in Dentistry. pp. 230-251. Copenhagen: Munksgaard.
- Hattab, F.N. 1987. The effect of air-drying on the uptake of fluoride in demineralized or abraded human enamel in vitro. J Pedod 11: 151-157.
- Heeres, G.J., and Purdell-Lewis, D.J. 1983. Fluoride ingestion by school children during routine gel applications. J Dent Res 62: 172. Abstract No. 44.
- Hicks, M.J., Flaitz, C.M., and Garcia-Godoy, F. 1998. Root-surface caries formation: Effect of in vitro APF treatment. J Am Dent Assoc 129: 449-453.
- Iijima, Y., and Katayama, T. 1985. Fluoride concentration in deciduous enamel in high- and low-fluoride areas. Caries Res 19: 262-265.
- Joyston-Bechal, S., Duckworth, R., and Braden, M. 1971. Diffusion of radioactive ions into human dental enamel. Arch Oral Biol 16: 373-384.
- Joyston-Bechal, S., Duckworth, R., and Braden, M. 1973. The mechanism of uptake of ¹⁸F by enamel from sodium fluoride and acidulated phosphate fluoride solutions labelled with ¹⁸F. Arch Oral Biol 18: 1077-1089.
- Kanapka, J.A., and Hamilton, I.R. 1971. Fluoride inhibition of enolase activity in vivo and its relationship to the inhibition of glucose-6-P formation in the oral microbe, *Streptococcus salivarius*, Arch Biochem Biophys 146: 167-174.
- Koulourides, N., and Walker, A. 1979. Fluoride distribution in the facial surfaces of human maxillary central incisors. J Oral Pathol 8: 179-183.
- Kula, K., Nelson, S., and Thompson, V. 1983. In vitro effect of APF gel on three composite resins. J Dent Res 62: 846-849.
- Kula, K., Webb, E.L., and Kula, T.J. 1996. Effect of 1-and 4- minute treatments of topical fluoride on a composite resin. Pediatr Dent 18: 24-28.
- Larsen, M.J., Kirkegard, E., Fejerskov, O., and Poulsen, S. 1985. Prevalence of dental fluorosis after fluoride-gel treatments in a low-fluoride area. J Dent Res 64: 1076-1079.
- LeCompte, E.J. 1987. Clinical application of topical fluoride products: Risks, benefits and recommendations. J Dent Res 66: 1066-1071.

- LeCompte, E.J., and Doyle, T.E. 1982. Oral fluoride retention following various topical application techniques in children. J Dent Res 61: 1397-1400.
- LeCompte, E.J., and Doyle, T.E. 1985. Effects of suctioning devices on oral fluoride retention. J Am Dent Assoc 110: 357-360.
- LeCompte, E.J., and Rubenstein, L.K. 1984. Oral fluoride retention with thixotropic and APF gels and foam-lined and unlined trays. J Dent Res 63: 69-70.
- LeCompte, E.J., and Whitford, G.M. 1981. The biologic availability of fluoride from alginate impressions and APF gel applications in children. J Dent Res 60: 776-780.
- LeCompte, E.J., and Whitford, G.M. 1982. Pharmacokinetics of fluoride from APF gels and fluoride tablets in children. J Dent Res 61: 469-472.
- Linden, L.A., Björkman, S., and Hattab, F. 1986. The diffusion in vitro of fluoride and chlorhexidine in the enamel of human deciduous and permanent teeth. Arch Oral Biol 31: 33-37.
- Margolis, H.C., Moreno, E.C., and Murphy, B.J. 1986. Effect of low levels of fluoride in solution on enamel demineralization in vitro. J Dent Res 65: 23-29.
- Marquis, R.E. 1977. Inhibition of streptococcal adenosine triphosphatase by fluoride. J Dent Res 56: 704.
- McCann, H.G. 1968. The solubility of fluorapatite and its relationship to that of calcium fluoride. Arch Oral Biol 13: 987-1001.
- Meckel, A.H., Griebstein, W.J., and Neal, R.J. 1965. Structure of mature human dental enamel as observed by electron microscopy. Arch Oral Biol 10: 775-783.
- Mellberg, J.R. 1965. Fluoride uptake by intact human tooth enamel from acidulated fluoride-phosphate preparations. J Dent Res 45: 303-306.
- Mellberg, J.R. 1990. Evaluation of topical fluoride preparations. J Dent Res 69 (Spec Iss): 771-779.
- Modesto, A., Vieira, A.R., Gleiser, F., and Vianna, R. 1997. Quantification of alkali-soluble fluoride after application of fluoride gel. J Dent Res 76: 956. Abstract No. 28.

- Moreno, E.C., Kresak, M., and Zahradnik, R.T. 1974. Fluoridated hydroxyapatite solubility and caries formation. Nature 246 : 64-65. Cited in Aoba, T. 1997. The effect of fluoride on apatite structure and growth. Crit Rev Oral Biol Med 8: 136-153.
- Motimer, K.V. 1970. The relationship of deciduous enamel structure to dental disease. Caries Res 4: 206-223.
- Nelson, D.G.A., Jongebloed, W.L., and Arends, J. 1983. Morphology of enamel surfaces treated with topical fluoride agents : SEM considerations. J Dent Res 62: 1201-1208.
- Nicholson, C.R., and Mellberg, J.R. 1968. Effect of natural fluoride concentration of human tooth enamel on fluoride uptake in vitro. J Dent Res 48: 302-306.
- Øgaard, B. 1988. Applicability of acid-etching techniques for fluoride determination on enamel after topical fluoride treatment. Acta Odontol Scand 46: 337-340.
- Øgaard, B., Rolla, G., Ruben, J., Dijkman, T., and Arends, J. 1988. Microradiographic study of demineralization of shark enamel in a human caries model. Scand J Dent Res 96: 209-211.
- Øgaard, B. Seppa, L. and Rolla, G. 1994. Professional topical fluorides applications- clinical efficacy and mechanism of action. Adv Dent Res 8: 190-201.
- Oral – B Laboratories Minute gel[®] (advertisement). 1985. ASDC J Dent Child 52: 415
- Orams, H.J., Zybert, J.J., Phakey, P.P., and Rachinger, W.A. 1976. Ultrastructure study of human dental enamel using selected-area argon-ion-beam thinning. Arch Oral Biol 21: 663-675.
- Pashley, D.H., Allison, N.B., Easman, R.P., McKinney, R.V., Horner, J.A., and Whitford, G.M. 1984. The effects of fluoride on the gastric mucosa of the rat. J Oral Pathol 13: 535-545.
- Posner, A.S., Eanes, E.D., Harper, R.A., and Zipkin, I. 1963. X-ray diffraction analysis of the effect of fluoride on human bone apatite. Arch Oral Biol 8: 549-570.
- Poulsen, S., and Larsen, M.J. 1975. Dental caries in relation to fluoride content of enamel in the primary dentition. Caries Res 9: 59-65.

- Ramsey, A.C., Duff, E.J., Paterson, L., and Stuart, J.L. 1973. The uptake of F⁻ by hydroxyapatite at varying pH, theoretical considerations and experiments. Caries Res 7: 231-244.
- Retief, D.H., Harris, B.E., and Bradley, E.L. 1987. Relationship between enamel fluoride concentration and dental caries experience. Caries Res 21: 68-78.
- Richards, A., Larsen, M.J., Fejerskov, O., and Thylstrup, A. 1977. Fluoride content of buccal surface enamel and its relation to dental caries in children. Arch Oral Biol 22: 425-428.
- Ripa, L.W. 1966. The history of the early carious lesion in primary teeth with special reference to a "prismless" outer layer of primary enamel. J Dent Res 45: 5-11.
- Ripa, L. W. 1981. Professionally (operator) applied topical fluoride therapy: A critique. Int Dent J 31: 105-120.
- Ripa, L.W. 1984. Need for prior toothcleaning when performing a professionally topical fluoride application : review and recommendations for change. J Am Dent Assoc 109: 281-285.
- Ripa, L.W. 1989. Review of the anticaries effectiveness of professionally applied and self-applied topical fluoride gel. J Public Health Dent 49 (Spec Iss): 297-309.
- Ripa, L.W. 1992. Office fluoride gel-tray treatments current recommendation. NY State Dent J 58: 47-50.
- Ripa, L.W., De Paola, P., Horowitz, H.S., Nowak, A., Schrotenboer, G., Stookey, G.K., Volpe, A.R., and Whall, C. 1986. A guide to the use of fluoride for the prevention of dental caries, 2nd ed. J Am Dent Assoc 113 : 503-566.
- Rolla, G. 1988. On the role of calcium fluoride in the cariostatic mechanism of fluoride. Acta Odontol Scand 46: 341-345.
- Rolla, G., and Saxegaard, E. 1990. Critical evaluation of the composition and use of topical fluoride, with emphasis on the role of calcium fluoride in caries inhibition. J Dent Res 69: 780-785.
- Rubenstein, L.K., and Avent, M.A. 1987. Frequency of undesirable side-effects following professionally applied topical fluoride. ASDC J Dent Child 54: 245-247.
- Saxegaard, E., and Rolla, G. 1988. Fluoride acquisition on and in human enamel during topical application in vitro. Scand J Dent Res 96: 523-535.

- Saxegaard, E., and Rolla, G. 1989. Kinetics of acquisition and loss of calcium fluoride by enamel in vivo. Caries Res 23: 406-411.
- Schlissel, E.R., Melnick, D.P., and Ripa, L.W. 1980. In vitro effect of topical fluoride on porcelain surfaces. J Dent Res 59: 495. Abstract No. 910.
- Shellis, R.P. 1984. Relationship between human enamel structure and the formation of caries-like lesions in vitro. Arch Oral Biol 29: 975-981.
- Shellis, R.P., and Duckworth, R.M. 1994. Studies on the Cariostatic mechanisms of fluoride. Int Dent J 44: 263-273.
- Silverstone, L.M., Featherstone, M.J., and Powders, A.M. 1989. The effect of various exposure times of fluoride to enamel lesion in vivo. J Dent Res 68: 299. Abstract No. 944.
- Skaleric, U., Ravnik, C., Cevc, P., and Schara, M. 1982. Microcrystal arrangement in human deciduous dental enamel studied by electron paramagnetic resonance. Caries Res 16: 47-50.
- Spak, C.J., Sjöstedt, S., Eleborg, L., Veress, B., Perbeck, L., and Ekstrand, J. 1990. Studies of human gastric mucosa after application of 0.42% fluoride gel. J Dent Res 69: 426-429.
- Spoerke, D.G., Bennett, D.L., and Gullekson, D. K. J. 1980. Toxicity related to acute low dose sodium fluoride ingestion. J Fam Pract 10: 139-140. Cited in Andlaw, R. J., and Rock, W. P. 1996. A manual of pediatric dentistry. 4th ed., p 51. Churchill Livingstone: New York.
- Stephen, K.W., Kay, E.J., and, Tullis, J.I. 1990. Combined fluoride therapies. A 6-year double-blind school-based preventive dentistry study in Inverness, Scotland. Community Dent Oral Epidemiol 18: 244-248.
- Stookey, G.K., 1998. Caries prevention. J Dent Educ 62: 803-811.
- Stookey, G.K., Schemehorn, B.R., Drook, C.A., and Cheetham, B.L. 1986. The effect of rinsing with water immediately after a professional fluoride gel application on fluoride uptake in demineralized enamel : An in vivo study. Pediatr Dent 8: 153-157.
- ten Cate, J.M. 1997. Review on fluoride, with special emphasis on calcium fluoride mechanisms in caries prevention. Eur J Oral Sci 105: 461-465.

- ten Cate, J.M., and Arends, J. 1977. Remineralization of artificial enamel lesions in vitro. Caries Res 11: 277-286.
- ten Cate, J.M., and Featherstone, J.D.B. 1996. Physicochemical aspects of fluoride-enamel interaction. In O. Fejerskov, J. Ekstrand, and B.A. Burt (eds.), Fluoride in dentistry. pp. 252-274. Copenhagen: Munksgaard.
- ten Cate, J.M., Simons, Y.M., van Strijp, A.J., and Exterkate, R.A.M. 1988. Relation between enamel fluoride retention and time of topical treatment: An in situ study. J Dent Res 67: 114. Abstract No.12.
- Tinanoff, N., Wei, S.H.Y., and Parkins, F.M. 1974. Effect of a pumice prophylaxis on fluoride uptake in tooth enamel. J Am Dent Assoc 88: 384-389.
- van Loveren, C. 1990. The antimicrobial action of fluoride and its role in caries inhibition. J Dent Res 69 (Spec Iss): 676-681.
- Venkateswarlu, P., and Vogel, G. 1996. Fluoride analytic method. In O. Fejerskov, J. Ekstrand, and B.A. Burt (eds.), Fluoride in dentistry. pp. 27-39. Copenhagen: Munksgaard.
- Villena, R.S., and Cury, J.A. 1997. Effects of different times of topical application of acidulated phosphate fluoride as anticaries agent. Study in situ. J Dent Res 76: 950. Abstract No.1.
- Warren, D.P., and Chan, J.T. 1997. Topical fluoride : Efficacy, administration, and safety. Gen Dent March-April: 134-141.
- Weatherell, J.A., Deutsch, D., Robinson, C., and Hallsworth, A.S. 1977. Assimilation of fluoride by enamel throughout the life of the tooth. Caries Res 11: 85-115.
- Wefel, J.S., and Harless, J.D. 1981. The effect of topical fluoride agents on fluoride uptake and surface morphology. J Dent Res 60: 1842-1848.
- Wefel, J.S., and Wei, S.H.Y. 1979. In vitro evaluation of fluoride uptake from a thixotropic gel. Pediatr Dent 1: 97-100.
- Wei, S.H.Y. 1985. Clinical use of fluorides. Lea and Febiger: Philadelphia.
- Wei, S.H.Y., and Hattab, F.N. 1988. Time dependence of enamel fluoride acquisition from APF gels I. In vitro study. Pediatr Dent 10: 168-172.
- Wei, S.H.Y., Lau, E.W., and Hattab, F.N. 1988. Time dependence of enamel fluoride acquisition from APF gels II. In vivo study. Pediatr Dent 10: 173-177.

- White, D.J., and Nancollas, G.H. 1990. Physical and chemical consideration of the role of firmly and loosely bound fluoride in caries prevention. J Dent Res 69 (Spec Iss): 587-594.
- Whitford, G.M. 1987. Fluoride in dental products: Safety consideration. J Dent Res 66: 1056-1060.
- Whitford, G.M., Adair, S.M., McKnight Hanes, C.M., Perdue, E.C. and Russell, C.M. 1995. Enamel uptake and patient exposure to fluoride: Comparison of APF gel and foam. Pediatr Dent 17: 199-203.
- Whitford, G.M., Allmann, D.W., and Shahed, A.R. 1987. Topical fluorides: Effects on physiologic and biochemical processes. J Dent Res 66: 1072-1078.
- Whitford, G.M., and Augeri, J.M. 1994. Effect of pH on fluoride - induced changes in canine gastric mucosal ion fluxes. J Dent Res 73 (Spec Iss): 307. Abstract No. 1646.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอคำยินยอมจากผู้ปกครองและแจ้งรายละเอียดวิธีการวิจัย

เรียน ผู้ปกครอง ด.ช. / ด.ญ.

เนื่องด้วยทันตแพทย์หญิงธัญญา สิทธิเสฏฐพงศ์ นิสิตปริญญาโทภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก คณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันน้ำนม และปริมาณฟลูออไรด์ที่ตกค้างในเด็กอายุ 5-6 ปี ภายหลังจากเคลือบฟันด้วยฟลูออไรด์เจลเฉพาะที่ชนิด 1 และ 4 นาที โดยทันตแพทย์ “

ในการวิจัยจะทำการขัดฟัน วัดปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟัน เก็บตัวอย่างน้ำลาย และเคลือบฟลูออไรด์เพื่อป้องกันฟันผุให้แก่นักเรียน (รายละเอียดขั้นตอนการวิจัยดังเอกสารที่แนบมา) ซึ่งวิธีการทั้งหมดจะไม่เป็นอันตรายใดๆแก่เด็ก การวิจัยจะใช้เวลาประมาณ 20 นาทีต่อคน โดยทำเพียงครั้งเดียว ที่คลินิกบัณฑิตทันตกรรมสำหรับเด็ก คณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (โดยจะจัดรถรับ-ส่ง) และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ด.ช. / ด.ญ.
เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้

.....
(ทพญ. ธัญญา สิทธิเสฏฐพงศ์)

ข้าพเจ้าเป็นผู้ปกครองของ ด.ช. / ด.ญ.
รับทราบวิธีการวิจัย และยินยอมให้ ด.ช. / ด.ญ.
เข้าร่วมการวิจัยดังกล่าว

.....
(ผู้ปกครอง)

วิธีการวิจัย

1. ทันตแพทย์ให้ยาสีฟันสำหรับเด็กให้นักเรียนกลับไปใช้ที่บ้าน 1 สัปดาห์ก่อนทำการวิจัย
2. ทันตแพทย์ขัดฟันทั้งปากให้แก่เด็กนักเรียนและให้นักเรียนบ้วนน้ำให้สะอาด
3. ทันตแพทย์ใส่แผ่นยางกันน้ำลายบริเวณฟันน้ำนมซี่หน้าบน หยดน้ำยาที่ใช้วัดปริมาณฟลูออไรด์บนผิวเคลือบฟันตัดหน้าบนซี่กลางขวา แล้วดูกลับใส่หลอดพลาสติก เพื่อนำไปวิเคราะห์ภายหลัง
4. เคลือบฟลูออไรด์เพื่อป้องกันฟันผุ โดยใส่ท่อดูดน้ำลายตลอดเวลาขณะเคลือบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กกลืนฟลูออไรด์
5. หลังเสร็จสิ้นการเคลือบฟลูออไรด์ ให้นักเรียนบ้วนน้ำลายและฟลูออไรด์ที่เหลือลงในถ้วยพลาสติก เพื่อนำไปวิเคราะห์
6. ทันตแพทย์ทำการวัดปริมาณฟลูออไรด์บนผิวเคลือบฟันตัดหน้าบนซี่กลางซ้ายอีกครั้ง
7. ทันตแพทย์ทาฟลูออไรด์เพิ่มเติมบนผิวเคลือบฟันตัดซี่กลางบนทั้ง 2 ซี่
8. เสร็จสิ้นการวิจัย

แบบสอบถามเรื่องการได้รับฟลูออไรด์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

ชื่อ ดช. / ดญ. _____ นามสกุล _____ อายุ _____ ปี _____ เดือน _____
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ _____ ซอย _____ ถนน _____
 เขต _____ จังหวัด _____
 โรคประจำตัว _____

คำถาม

1. โดยปกติบุตรหลานของท่านดื่มน้ำจากแหล่งใด

- น้ำประปาต้ม หรือ กรอง น้ำบรรจุขวด ยี่ห้อ _____
 น้ำแร่ อื่นๆ โปรดระบุ _____

2. เคยได้รับการเคลือบฟลูออไรด์โดยทันตแพทย์หรือไม่

- เคย ▶ ครั้งสุดท้ายเมื่อ _____
 ไม่เคย

3. ยาสีฟันที่ใช้ประจำยี่ห้ออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คอลเกต ฟลูออคาร์ล ไกลซ์ดี ดาร์ลี่
 ออรัลเมด โคโคโมะ ดอกบัวคู่ วิเศษนิยม
 อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

4. เคยได้รับยาเม็ดหรือยาน้ำฟลูออไรด์เสริมหรือวิตามินที่มีฟลูออไรด์หรือไม่

- เคย ▶ โดยเริ่มรับประทานเมื่ออายุ _____ ปี
 ไม่เคย (ถ้าตอบข้อนี้ไม่ต้องตอบข้อ 5)

5. จากข้อ 4 ถ้าเคย ปัจจุบันยังรับประทานอยู่หรือไม่

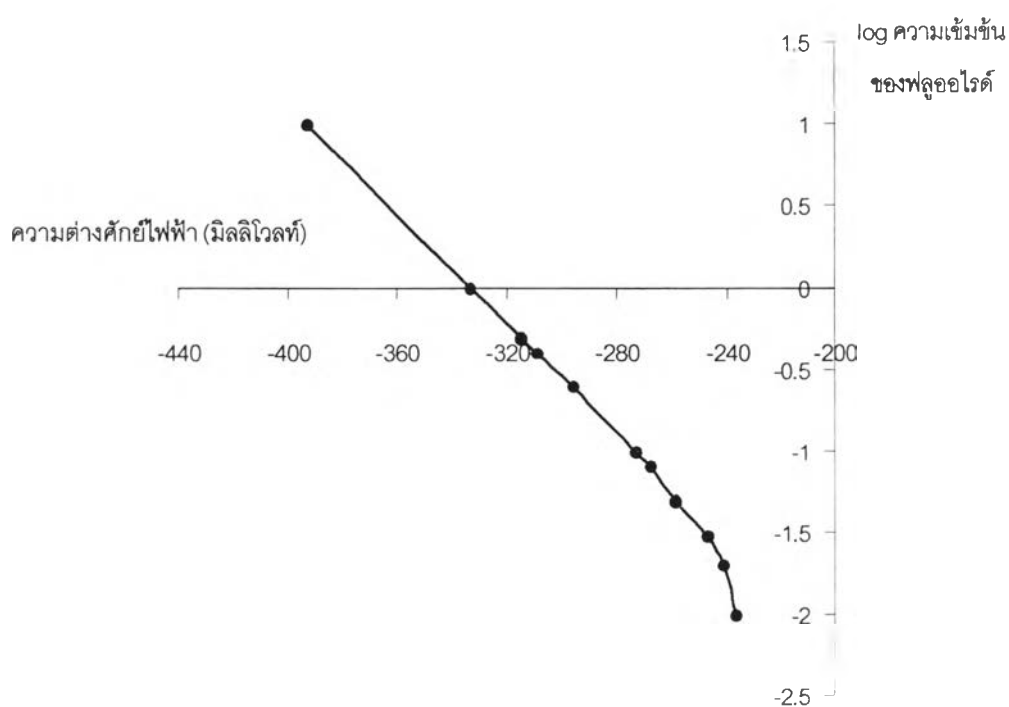
- รับประทานอยู่
 เลิกรับประทานเมื่ออายุ _____ ปี หรือประมาณ _____ เดือนที่ผ่านมา

ขอบคุณในความร่วมมือตอบคำถาม
 ทันตแพทย์หญิง ธัญญา สิทธิเสฏฐพงษ์
 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ตัวอย่าง การตั้งค่าฟลูออไรด์มาตรฐาน และ กราฟมาตรฐานของฟลูออไรด์ เพื่อใช้ในการอ่านค่า สารละลายตัวอย่างที่มีความเข้มข้นของฟลูออไรด์ต่ำ

ความเข้มข้นของฟลูออไรด์มาตรฐาน (ส่วนในล้านส่วน)	ความต่างศักย์ (มิลลิโวลท์)
0.01	-236.5
0.02	-241.0
0.03	-246.8
0.05	-258.6
0.08	-267.8
0.1	-273.0
0.25	-295.6
0.4	-308.3
0.5	-314.7
1	-332.9
10	-392.8

ตารางที่ 10 ค่าความเข้มข้นของแอสิดูเลทเตดฟอสเฟตฟลูออไรด์เจลชนิด 1 และ 4 นาที ตลอดการวิจัย

วัดครั้งที่	วันที่วัด	ความเข้มข้น APF gel ชนิด 1 นาที		ความเข้มข้น APF gel ชนิด 4 นาที	
		ส่วนในล้านส่วน	มิลลิกรัม ฟลูออไรด์ต่อ เจล 1 กรัม	ส่วนในล้านส่วน	มิลลิกรัม ฟลูออไรด์ต่อ เจล 1 กรัม
1 (เปิดขวด)	11/6/44	11,136.36	11.136	11,160	11.16
2	20/6/44	12,450	12.45	12,325	12.325
3	27/6/44	12,100	12.10	12,275	12.275
4	11/7/44	12,400	12.40	12,400	12.44
5	19/7/44	13,450	13.45	13,450	13.45
6	25/7/44	12,450	12.45	12,450	12.45
7	31/7/44	12,450	12.45	12,325	12.325
8	8/8/44	12,100	12.10	12,350	12.35
9	15/8/44	12,850	12.85	12,900	12.90
10	23/8/44	12,800	12.80	12,800	12.80
11	30/8/44	12,325	12.325	12,450	12.45

APF gel ชนิด 1 นาที มีความเข้มข้นเฉลี่ย 12,507 ส่วนในล้านส่วน

APF gel ชนิด 4 นาที มีความเข้มข้นเฉลี่ย 12,435 ส่วนในล้านส่วน

การคำนวณค่าปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันน้ำนมและความลึกที่ได้จากตำแหน่งที่ใช้กรดกัด

การเก็บตัวอย่างผิวเคลือบฟันน้ำนมโดยใช้ารดเปอร์คลอริก 4 ไมโครลิตรและสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 8 ไมโครลิตร (4 ไมโครลิตร 2 ครั้ง) หยดลงบนผิวเคลือบฟัน จะได้สารละลายตัวอย่าง 12 ไมโครลิตร จากนั้นนำมาเจือจาง 12 เท่าด้วยน้ำปราศจากอิออน 132 ไมโครลิตร จะได้ปริมาตรรวม 144 ไมโครลิตรแล้วจึงนำมาแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 60 ไมโครลิตร นำไปวัดปริมาณฟลูออไรด์ ด้วยเครื่องวัดฟลูออไรด์และฟลูออไรด์อิเล็กโทรด
ส่วนที่ 2 70 ไมโครลิตร นำมาเจือจาง 50 เท่าด้วยน้ำปราศจากอิออนจะได้ปริมาตร 3.5 มิลลิลิตร แล้วนำไปปริมาณแคลเซียมด้วยเครื่อง atomic absorption spectrophotometer กำหนดให้

ปริมาณแคลเซียมในผิวเคลือบฟันมีร้อยละ	37.4
ความหนาแน่นของผิวเคลือบฟันคือ	2.95 กรัมต่อลูกบาศก์เซ็นติเมตร
พื้นที่หน้าตัดผิวเคลือบฟันที่ใช้กรดกัด	3.14 ตารางมิลลิเมตร

จากสูตร

$$\text{น้ำหนักของผิวเคลือบฟัน } (\mu\text{g}) = \frac{\text{น้ำหนักของแคลเซียมที่วัดได้ } (\mu\text{g})}{0.374}$$

$$\text{ความลึกของผิวเคลือบฟัน } (\mu\text{m}) = \frac{\text{น้ำหนักของผิวเคลือบฟัน } (\mu\text{g})}{2.95 \times \text{พท.หน้าตัด } (\text{mm}^2)}$$

$$\text{ปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟัน (ppm)} = \frac{10^6 \times \text{น้ำหนักของฟลูออไรด์ที่วัดได้ในสารตัวอย่าง } (\mu\text{g})}{\text{น้ำหนักของผิวเคลือบฟัน } (\mu\text{g})}$$

ยกตัวอย่าง เช่น

สารละลายตัวอย่างมีความเข้มข้นของฟลูออไรด์ 0.12 ส่วนในล้านส่วน ($\mu\text{g/ml}$)
ความเข้มข้นของแคลเซียม 1.757 ส่วนในล้านส่วน ($\mu\text{g/ml}$)

คำนวณหาน้ำหนักของแคลเซียม

จากความเข้มข้นของแคลเซียม แสดงว่าสารละลาย 1 มิลลิลิตร มีปริมาณแคลเซียม 1.757 ไมโครกรัม

สารละลาย 3.5 มิลลิลิตร จะมีปริมาณแคลเซียม $1.757 \times 3.5 = 6.1495$ ไมโครกรัม

ดังนั้นสารละลายตัวอย่าง 70 ไมโครลิตร มีปริมาณแคลเซียม = 6.1495 ไมโครกรัม

สารละลายตัวอย่างทั้งหมด 144 ไมโครลิตร มีปริมาณแคลเซียม = $\frac{6.1495 \times 144}{70}$

$$= 12.6504 \text{ ไมโครกรัม}$$

$$\text{น้ำหนักผิวเคลือบฟัน} = \frac{\text{น้ำหนักแคลเซียม}}{0.374} = \frac{12.6504}{0.374} = 33.825 \text{ ไมโครกรัม}$$

$$\text{ดังนั้นความลึกของผิวเคลือบฟัน} = \frac{33.825}{2.95 \times 3.14} = 3.652 \text{ ไมโครเมตร}$$

คำนวณหาปริมาณฟลูออไรด์

จากความเข้มข้นของฟลูออไรด์ แสดงว่าสารละลาย 1 มิลลิลิตร มีปริมาณฟลูออไรด์ 0.12 ไมโครกรัม

$$\begin{aligned} \text{สารละลาย 144 ไมโครลิตร มีปริมาณฟลูออไรด์} &= \frac{0.12 \times 144}{1000} \\ &= 0.01728 \text{ ไมโครกรัม} \end{aligned}$$

ปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันน้ำนม

$$= \frac{10^6 \times 0.01728}{\text{น้ำหนักผิวเคลือบฟัน}(\mu\text{g})}$$

$$= \frac{10^6 \times 0.01728}{33.825}$$

$$= 510.865 \text{ ส่วนในล้านส่วน}$$

การคำนวณหาปริมาณฟลูออไรด์ที่ตกค้างในเด็ก

ตัวอย่าง APF gel ชนิด 1 นาทีที่มีความเข้มข้น 12,325 ส่วนในล้านส่วน

$$\text{ดังนั้น APF gel 1 กรัม มีปริมาณฟลูออไรด์} = 12.325 \text{ มิลลิกรัม}$$

$$\text{ปริมาณเจลที่ใช้เคลือบฟัน 3 กรัม มีปริมาณฟลูออไรด์} = 3 \times 12.325$$

$$F0 = 36.975 \text{ มิลลิกรัม}$$

ถ้วยใบที่ 1 มีปริมาตรทั้งหมด 500 มิลลิลิตร

วัดความเข้มข้นของฟลูออไรด์ได้ 55.6 ส่วนในล้านส่วน

$$\text{ดังนั้นปริมาณฟลูออไรด์ในถ้วยใบที่ 1} = \frac{55.6 \times 500}{1000}$$

$$F1 = 27.8 \text{ มิลลิกรัม}$$

ถ้วยใบที่ 2 มีปริมาตรทั้งหมด 100 มิลลิลิตร

วัดความเข้มข้นของฟลูออไรด์ได้ 66.9 ส่วนในล้านส่วน

$$\text{ดังนั้นปริมาณฟลูออไรด์ในถ้วยใบที่ 2} = \frac{66.9 \times 100}{1000}$$

$$F2 = 6.69 \text{ มิลลิกรัม}$$

จากสูตร

$$\text{gross retention} = F0 - F1$$

$$\text{net retention} = F0 - F1 - F2$$

เพราะฉะนั้น ปริมาณฟลูออไรด์ที่ตกค้างในเด็กกรณีที่ไม่ได้บ้วนฟลูออไรด์ทิ้งหลังเคลือบเป็นเวลา 1 นาที

$$= 36.975 - 27.8$$

$$= 9.175 \text{ มิลลิกรัม}$$

$$\text{คิดเป็นร้อยละ 24.814 ของที่ใช้เคลือบ}$$

$$\text{ปริมาณฟลูออไรด์ที่ตกค้างทั้งหมดในเด็ก} = 36.975 - 27.8 - 6.69$$

$$= 2.485 \text{ มิลลิกรัม}$$

$$\text{คิดเป็นร้อยละ 6.721 ของที่ใช้เคลือบ}$$

ตารางที่ 11 ปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันน้ำนมกลุ่มที่เคลือบฟันด้วยฟลูออไรด์เจลชนิด
1 นาที

ลำดับที่	ฟลูออไรด์ ก่อนเคลือบ (ส่วนในล้านส่วน)	ฟลูออไรด์ หลังเคลือบ (ส่วนในล้านส่วน)	ฟลูออไรด์ ที่เพิ่มขึ้น (ส่วนในล้านส่วน)	ความลึก ก่อนเคลือบ (ไมโครเมตร)	ความลึก หลังเคลือบ (ไมโครเมตร)
1	413.049	2900.803	2487.754	4.14	3.751
2	425.271	5415.839	4990.568	1.864	3.043
3	903.01	4240.886	3337.876	3.099	2.126
4	838.05	3509.053	2671.003	4.73	3.5
5	414.62	1896.354	1481.734	3.674	4.427
6	613.481	2356.158	1742.677	3.421	4.533
7	2541.72	4965.241	2423.521	2.355	1.941
8	454.431	2091.706	1637.275	3.421	4.838
9	1027.947	2682.349	1654.402	4.265	4.057
10	329.442	4519.982	4190.54	3.681	2.82
11	654.017	5989.15	5335.133	3.209	2.388
12	408.377	2959.007	2550.63	4.454	3.105
13	410.992	1855.762	1444.77	2.354	3.872
14	534.278	4262.735	3728.457	4.552	3.436
15	1628.269	5428.571	3800.302	1.222	2.721
16	1604.663	3199.387	1594.724	0.63	2.818
17	887.85	3534.827	2646.977	2.679	2.463
18	189.25	2375.275	2186.025	3.286	3.731
19	774.55	4469.106	3694.556	3.512	3.444
20	1393.189	4015.886	2622.696	2.511	3.802
21	508.487	4169.309	3660.822	5.381	3.132
22	189.368	1720.346	1530.978	4.269	3.298
23	510.865	2188.699	1677.834	3.652	2.841
24	405.388	4196.485	3791.097	3.566	3.593
25	605.66	5190.289	4584.629	3.593	2.037
26	753.401	2539.14	1785.739	4.024	2.829
27	413.049	2900.803	2487.754	4.14	3.751
28	660.629	3881.684	3221.055	3.647	2.964
29	356.989	1035.171	678.182	4.66	4.055
30	730.447	3542.153	2811.706	5.491	3.379
31	938.822	2312.201	1373.379	3.063	4.034
32	414.695	3512.195	3097.5	4.011	3.275
33	2616.455	5773.181	3156.726	2.947	2.359
34	488.804	4048.602	3559.798	3.785	2.745
35	1788.474	5008.026	3219.552	1.956	2.421
36	332.444	3248.843	2913.399	2.993	2.155
37	412.694	2096.709	1684.015	3.616	3.188
38	338.539	1813.176	1474.637	3.857	3.215
39	836.786	5768.1	4931.314	2.136	2.533
40	407.458	2219.2	1811.742	3.625	3.573

ตารางที่ 12 ปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันน้ำนมกลุ่มที่เคลือบฟันด้วยฟลูออไรด์เจลดชนิด 4 นาที

ลำดับที่	ฟลูออไรด์ ก่อนเคลือบ (ส่วนในล้านส่วน)	ฟลูออไรด์ หลังเคลือบ (ส่วนในล้านส่วน)	ฟลูออไรด์ ที่เพิ่มขึ้น (ส่วนในล้านส่วน)	ความลึก ก่อนเคลือบ (ไมโครเมตร)	ความลึก หลังเคลือบ (ไมโครเมตร)
1	669.191	7012.549	6343.358	3.136	1.729
2	857.469	3134.733	2277.264	4.261	3.223
3	916.118	3288.826	2372.708	3.394	3.687
4	745.175	2821.906	2076.731	3.859	4.132
5	1158.928	2456.615	1297.687	3.662	3.67
6	524.3	3376.402	2852.102	4.003	3.292
7	267.141	2587.674	2320.533	4.248	3.845
8	904.381	2664.48	1760.099	4.125	3.028
9	741.261	3507.64	2766.379	4.614	3.413
10	252.871	4807.211	4554.34	3.074	3.234
11	646.416	3788.05	3141.634	3.199	2.585
12	204.848	2431.552	2226.704	3.719	2.685
13	740.6	3661.521	2920.921	3.988	2.874
14	771.96	3078.568	2306.608	2.92	3.232
15	894.41	2659.754	1765.344	3.302	3.332
16	284.616	1508.764	1224.148	3.627	4.379
17	970.378	3214.068	2243.69	3.845	3.192
18	274.371	1513.135	1238.764	4.533	3.082
19	419.063	3656.24	3237.177	3.45	3.061
20	2607.331	7456.758	4849.427	2.683	2.022
21	868.709	2956.143	2087.434	3.4	3.471
22	266.451	4180.627	3914.176	3.209	2.752
23	500.769	4056.215	3555.446	2.949	3.564
24	439.678	2354.21	1914.532	2.829	3.203
25	249.232	3689.519	3440.287	4.99	4.003
26	931.309	3015.444	2084.135	3.171	3.712
27	1043.055	2815.537	1772.482	4.263	3.699
28	439.784	1904.81	1465.026	4.242	4.244
29	471.587	1544.052	1072.465	3.56	3.625
30	579.884	4108.274	3528.39	3.458	3.103
31	369.55	3166.667	2797.117	3.492	2.332
32	2137.611	4636.615	2499.004	2.421	3.286
33	637.991	6197.055	5559.064	3.095	1.43
34	823.903	3294.401	2470.498	4.076	4.483
35	759.661	1862.512	1102.851	4.4	3.631
36	419.13	5619.39	5200.26	2.411	2.49
37	217.516	5744.681	5527.165	3.502	2.598
38	227.085	2240	2012.915	3.354	3.886
39	484.72	3211.781	2727.061	6.094	4.017
40	2003.121	3309.76	1306.639	3.182	3.053

ตารางที่ 13 ปริมาณฟลูออไรด์ที่ตกค้างภายหลังจากการเคลือบฟันด้วยฟลูออไรด์เจลชนิด 1 นาที

ลำดับ ที่	อายุ (y*m)	Flow rate ก่อนเคลือบ (ml/min)	Flow rate หลังเคลือบ (ml/min)	applied F (mg)	gross retention		net retention	
					(mg)	(%)	(mg)	(%)
1	5*0	0.05	0.55	40.35	9.1	22.553	0.734	1.819
2	5*0	0.1	0.15	37.35	5.73	15.34	4.806	12.87
3	5*0	0.2	0.8	37.2	5.545	14.906	0.878	2.36
4	5*0	0.525	0.95	38.4	13.804	35.948	2.052	5.344
5	5*7	0.075	0.675	38.4	16.563	43.133	2.28	5.938
6	6*0	1.25	0.575	40.35	8.103	20.082	2.775	6.875
7	5*5	0.35	0.475	40.35	6.44	15.96	0.801	1.985
8	6*0	0.825	0.475	40.35	4.371	10.833	1.769	4.384
9	5*9	0.6	0.275	40.35	6.511	16.136	1.241	3.076
10	5*6	0.3	0.525	40.35	7.302	18.097	1.778	4.406
11	5*8	0.475	0.15	40.35	8.039	19.923	1.696	4.203
12	5*3	1.05	1.3	40.35	8.254	20.456	0.198	0.491
13	5*11	0.675	0.775	33.408	7.805	23.363	5.898	17.654
14	5*10	1.375	0.85	33.408	9.254	27.7	5.174	15.487
15	5*3	0.375	0.275	33.408	10.967	32.827	6.154	18.421
16	5*8	0.575	0.5	33.408	12.326	36.895	10.122	30.298
17	5*8	0.425	0.375	37.2	11.412	30.677	0.494	1.328
18	5*7	0.525	0.375	37.2	3.263	8.772	0.133	0.358
19	5*7	0.375	0.2	37.2	7.315	19.664	2.403	6.46
20	5*4	0.25	0.175	37.2	2.595	6.976	2.152	5.785
21	5*9	0.225	0.475	36.3	5.822	16.039	2.242	6.176
22	5*6	0.275	0.475	36.3	10.875	29.959	3.309	9.116
23	5*7	0.75	0.3	36.3	5.424	14.94	1.153	3.176
24	5*0	0.575	0.425	37.2	1.79	4.812	0.37	0.995
25	5*5	1.175	0.275	37.2	2.35	6.317	0.197	0.53
26	6*0	1.6	0.7	37.35	10.856	29.066	2.905	7.778
27	5*4	0.175	0.15	37.35	22.138	59.272	20.235	54.177
28	5*4	1.2	0.6	37.35	12.255	32.811	3.277	8.774
29	5*3	1.4	0.6	37.35	5.039	13.491	0.358	0.959
30	5*8	1.55	0.45	36.3	10.409	28.675	0.982	2.705
31	5*6	2.175	1.25	36.3	3.66	10.083	2.581	7.11
32	5*1	0.175	0.45	36.975	11.681	31.592	1.075	2.907
33	5*6	0.275	0.175	36.975	10.128	27.391	5.434	14.694
34	5*8	0.7	0.55	38.55	10.817	28.06	0.579	1.502
35	5*8	1	0.6	38.55	10.528	27.31	0.149	0.387
36	5*9	0.45	0.4	38.55	11.888	30.838	1.088	2.822
37	5*10	0.525	0.9	37.35	11.834	31.681	1.916	5.13
38	5*5	1.025	0.375	37.35	8.525	22.825	2.024	5.419
39	5*5	0.5	0.95	37.35	12.581	33.684	2.321	6.214
40	6*0	0.825	0.6	37.35	7.2	19.277	5.338	14.292

ตารางที่ 14 ปริมาณฟลูออไรด์ที่ตกค้างภายหลังการเคลือบฟันด้วยฟลูออไรด์เจลชนิด 4 นาที

ลำดับ ที่	อายุ (y*m)	Flow rate ก่อนเคลือบ (ml/min)	Flow rate หลังเคลือบ (ml/min)	applied F (mg)	gross retention		net retention	
					(mg)	(%)	(mg)	(%)
1	6*0	0.375	0.5	33.48	10.041	29.991	4.982	14.88
2	5*6	0.075	0.05	38.4	9.169	23.878	5.049	13.148
3	5*0	0.525	0.45	38.4	20.74	54.01	17.218	44.839
4	5*0	0.05	0.6	38.4	11.93	31.068	2.975	7.747
5	5*0	0.15	0.5	38.4	7.857	20.461	2.06	5.365
6	5*10	0.95	1.1	40.35	9.829	24.359	6.823	16.91
7	5*1	1.05	0.8	37.35	6.892	18.453	0.684	1.831
8	5*9	1.4	0.65	40.35	6.752	16.734	1.938	4.803
9	5*9	2	0.9	40.35	6.894	17.086	1.239	3.071
10	5*5	1.8	0.525	33.48	7.604	22.712	6.422	19.182
11	5*10	0.875	0.5	33.48	11.588	34.612	7.871	23.51
12	5*6	0.6	0.35	33.48	9.763	29.161	4.794	14.319
13	5*7	1.25	0.925	40.35	8.254	20.456	0.664	1.646
14	5*9	1.35	0.8	36.825	8.515	23.123	1.265	3.435
15	5*10	0.375	0.35	36.825	10.163	27.598	2.192	5.952
16	6*0	1.075	0.85	36.825	4.561	12.386	2.134	5.794
17	5*6	0.325	0.75	36.825	7.254	19.699	1.085	2.946
18	5*9	0.975	0.4	37.2	5.209	14.003	1.074	2.887
19	5*6	0.675	0.1	37.2	3.243	8.718	0.921	2.476
20	5*5	1.825	0.275	37.2	4.45	11.962	0.9	2.419
21	5*7	1.2	0.3	37.2	2.949	7.927	0.115	0.307
22	5*6	0.625	0.5	37.2	6.444	17.32	6.019	16.18
23	5*0	0.65	0.4	37.2	6.585	17.702	2.28	6.129
24	5*5	0.675	0.325	36.975	6.575	17.782	2.453	6.634
25	6*0	0.45	0.3	36.975	10.568	28.581	5.786	15.648
26	5*4	0.8	0.475	37.05	7.998	21.587	2.833	7.646
27	5*6	0.2	0.675	37.35	9.123	24.426	0.184	0.493
28	5*8	0.35	0.55	37.35	11.687	31.29	1.397	3.74
29	5*5	0.175	0.2	37.35	8.022	21.478	3.69	9.88
30	5*6	0.975	0.45	37.35	8.841	23.671	0.03	0.08
31	5*9	0.95	0.625	37.35	7.708	20.637	2.914	7.802
32	5*6	0.4	0.45	38.7	8.664	22.388	0.569	1.47
33	5*6	0.375	0.5	38.4	6.239	16.247	1.846	4.807
34	5*5	0.525	0.45	38.4	3.723	9.695	2.139	5.57
35	5*4	0.45	0.35	36.975	9.145	24.733	2.456	6.642
36	5*10	0.8	0.45	36.975	6.51	17.606	0.493	1.33
37	5*9	1.375	0.775	36.975	7.151	19.34	0.419	1.13
38	5*5	0.4	0.5	36.975	13.918	37.64	12.568	33.99
39	5*1	2.925	0.95	36.975	7.669	20.74	1.418	3.835
40	5*7	0.55	0.5	37.35	9.648	25.831	0.028	0.075

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ SPSS

Group Statistics

type of gel	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
flow rate 1	1-minute	.67375	.49032	.077527
	4-minute	.81375	.59353	.093845
flow rate 2	1-minute	.52812	.28086	.044408
	4-minute	.52750	.23259	.036775
pre-treatment fluoride	1-minute	753.89775	570.10575	90.14163
	4-minute	718.03935	518.40734	81.96740
post-treatment fluoride	1-minute	3495.8098	1314.1235	207.78117
	4-minute	3463.3535	1392.0393	220.10074
fluoride uptake	1-minute	2741.83703	1139.69421	180.20148
	4-minute	2745.31412	1326.11562	209.67729
pre-treatment depth	1-minute	3.43678	1.02268	.16170
	4-minute	3.64350	.71838	.11359
post-treatment depth	1-minute	3.20558	.70971	.11222
	4-minute	3.25697	.68003	.10752
F use	1-minute	37.52205	1.93119	.30535
	4-minute	37.30612	1.65312	.26138
gross retention	1-minute	23.45910	11.01812	1.74212
	4-minute	22.17728	8.48266	1.34123
net retention	1-minute	7.61012	9.76938	1.54467
	4-minute	8.26370	9.35766	1.47958

- flow rate 1 = อัตราการไหลของน้ำลายก่อนเคลือบ (ml/min)
- flow rate 2 = อัตราการไหลของน้ำลายหลังเคลือบ (ml/min)
- pre-treatment fluoride = ปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันน้ำนมก่อนเคลือบ (ppm)
- post-treatment fluoride = ปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันน้ำนมภายหลังเคลือบ (ppm)
- fluoride uptake = ปริมาณฟลูออไรด์ในผิวเคลือบฟันน้ำนมที่เพิ่มขึ้นภายหลังเคลือบ (ppm)
- pre-treatment depth = ความลึกของผิวเคลือบฟันน้ำนมตำแหน่งที่ใช้กรดกัดก่อนเคลือบ (μm)
- post-treatment depth = ความลึกของผิวเคลือบฟันน้ำนมตำแหน่งที่ใช้กรดกัดภายหลังเคลือบ (μm)

F use	= ปริมาณฟลูออไรด์ที่ใช้เคลือบฟัน (mg)
gross retention	= ปริมาณฟลูออไรด์ที่ตกค้างในเด็กใน กรณีที่ไม่ได้บ้วนฟลูออไรด์ที่หลงเหลือในช่องปากทั้งเป็นเวลา 1 นาทีหลังเคลือบ (%)
net retention	= ปริมาณฟลูออไรด์ที่ตกค้างทั้งหมดในเด็ก (%)

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
flow rate 1	Equal variances assumed	.582	.448	-1.150	78	.254	-.14000	.12173	-.38234	.10234
	Equal variances not assumed			-1.150	75.317	.254	-.14000	.12173	-.38247	.10247
flow rate 2	Equal variances assumed	.859	.357	.011	78	.991	.000625	.057659	-.11416	.11541
	Equal variances not assumed			.011	75.381	.991	.000625	.057659	-.11423	.11548
pre-treatment fluoride	Equal variances assumed	.345	.559	.294	78	.769	35.85840	121.83665	-206.6997	278.41653
	Equal variances not assumed			.294	77.306	.769	35.85840	121.83665	-206.7341	278.45085

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
post- treatment fluoride	Equal variances assumed	.251	.618	.107	78	.915	32.45630	302.68358	-507.1404	635.05302
	Equal variances not assumed			.107	77.743	.915	32.45630	302.68358	-507.1718	635.08444
fluoride uptake	Equal variances assumed	.228	.635	-.013	78	.990	-3.47710	276.47267	-553.8919	546.93771
	Equal variances not assumed			-.013	76.276	.990	-3.47710	276.47267	-554.0879	547.13374
pre-treatment depth	Equal variances assumed	2.823	.097	-1.046	78	.299	-.20672	.19761	-.60013	.18668
	Equal variances not assumed			-1.046	69.952	.299	-.20672	-.19761	-.60084	.18739
post- treatment depth	Equal variances assumed	.435	.511	-.331	78	.742	-5.140E-02	.15541	-.36080	.25800
	Equal variances not assumed			-.331	77.858	.742	-5.140E-02	.15541	-.36081	.25801

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
F use	Equal variances assumed	1.427	.236	.537	78	.593	.21592	.40194	-.58428	1.0613
	Equal variances not assumed			.537	76.188					
gross retention	Equal variances assumed	3.944	.051	.583	78	.562	1.28182	2.19860	-3.09526	5.65891
	Equal variances not assumed			.583	73.213					
net retention	Equal variances assumed	.135	.714	-.306	78	.761	-.65357	2.13896	-4.91192	3.60477
	Equal variances not assumed			-.306	77.856					

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	gross retention of gel 1	23.45910	40	11.01812	1.74212
	net retention of gel 1	7.61012	40	9.76938	1.54467
Pair 2	gross retention of gel 4	22.17728	40	8.48266	1.34123
	net retention of gel 4	8.2637	40	9.35766	1.47958

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	gross retention of gel 1 & net retention of gel 1	40	.599	.000
Pair 2	gross retention of gel 4 & net retention of gel 4	40	.745	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	gross retention of gel 1 -net retention of gel 1	15.84898	9.36926	1.48141	12.85854	18.84541	10.699	39	.000
Pair 2	gross retention of gel 4 -net retention of gel 4	13.91358	6.42226	1.01545	11.85964	15.96751	13.702	39	.000

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว รัญญา สิทธิเสฏฐพงษ์ เกิดวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2516 ที่โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทันตแพทยศาสตรบัณฑิต จากคณะ ทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา 2538 เข้ารับราชการเป็นทันตแพทย์ประจำ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ เป็นเวลา 1 ปี จากนั้นได้โอนย้ายมาเป็นอาจารย์ประจำ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นเวลา 2 ปี จึงได้ลาศึกษาต่อในหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาทันตกรรมสำหรับเด็ก คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันยังรับราชการอยู่ที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์